

قايروللا بايانباي ۇلى

ەسىل ەرتىس

ۇلتتار باسپاسى

قايروللا بايانباي ۇلى

ەسىل ەترەس

ۇلتىنار باسپاسى

责任编辑:扎依木汗

责任校对:库布什

图书在版编目(CIP)数据

额尔齐斯河/哈依茹拉著. —北京:民族出版社,
2005.12

ISBN 7-105-07405-1

I. 额… II. 哈… III. 短篇小说—作品集—中国
—当代—哈萨克语(中国少数民族语言)

IV. I247.7

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 143991 号

民族出版社出版发行

(北京市和平里北街 14 号 邮编 100013)

<http://www.e56.com.cn>

民族出版社微机照排 艺辉印刷有限公司印刷

各地新华书店经销

2005 年 12 月第 1 版 2005 年 12 月北京第 1 次印刷

开本:850 毫米×1168 毫米 1/32 印张:13.75

印数:0001—2000 册 定价:20.00 元

该书如有印装质量问题,请与本社发行部联系退换

(哈文室电话:64228006 发行部电话:0991—2854817)

جاۋاپتى رەداكتورى : زايىمقان شارىپ قىزى
جاۋاپتى كوررەكتورى : كۈبىش باگەن قىزى
كومپيۇتەردە تەرگەن : سانامگۈل زاكىش قىزى

ەسىل ەرتىس

قايروللا بايانباي ۇلى

ۇلتتار باسپاسى باستىردى ، تاراتادى
شىنخۇا كىتاپ دۇكەندەرىندە ساتىلادى
يىحۈي باسپا زاۋودىندا باسلىدى
2005-جىلى جەلتوقسان ەبىرىنشى باسپاسى
2005-جىلى جەلتوقسان ، بېيجىڭ ، 1-باسلىۋى
باعاسى : 20.00 يۋان

قايروللا بايانباي ۇلى 1936-
جىلى جەمەنەي اۋدانىندا دۇنيەگە
كەلگەن. 1956-جىلدىن باستاپ
باسپا ءسوز جۇمىسىمەن شۇغىلدا.
نېپ، «شىنجياڭ گازەتى» قازاق
رەداكسيا بولىمىنىڭ باس مەڭ-
گەرۋشىسى جانە اعا رەداكتورى بول-
عان.

«ساياتشى» اتتى تۇڭعەش اڭ-
گىمەسى 1960-جىلى «شۇغىلا»
جۇرنالىنىدا جاريالانپ، 1981-جى-
لى شىنجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى را-
يونى بويىنشا تاڭداۋلى تۇندى سى-
لىمىن الدى. «جول» اتتى پوۋەس-
تەرى، «دارقان دالا» اتتى اڭگىمە-
لەر جىناعى باسپادان شىقتى. 100
گە جۇق وچەرىگى، بايانداۋ ادەبىيە-
تى، فەليوتونى، شالقىماسى، اڭگى-
مەلەرى ءار ءتۇرلى باس-
سىمداردا جارق كوردى. «قازاق
كوركەمونەرى حالقارالىق ساح-
نادا»، «مەديتسينا اسپانىنىڭ ءىس-
ر جۇلدىزى»، «ادال دوستىق التى-
نان دا قىمبات» اتتى وچەرىكتەرى
مەملەكەت بويىنشا تاڭداۋلى تۇندى
بولپ سىلاندى.

قايروللا بايانباي ۇلى شىنجياڭ
جازۋىشلار قوعامىنىڭ، شىنجياڭ
اخباراتشىلار قوعامىنىڭ مۇشەسى.

قايروللا بايانباي ۇلى

اۆتور جۇبايى بىعانىمەن بىرگە

اۆتور جۇبايى جانە بالالارىمەن بىرگە

اۆتور جۇبايى، بالاسى جانە نەمەرەلەرىمەن بىرگە

مازمۇنى

پوۋەستتەر

- قىران جانە ادام 1
ەسىل ەرتىسى 154
جانگەشتى جاندىك 191

اڭگىمەلەر

- شاراپاتتى شاڭىراق 235
ۈمتىلماس كۈن 257
كىناسىز جاننىڭ كۇناسى 280
اسلىبەكتىڭ الدانۋى 319

ەسسە جانە ەستەلىكتەر

- 334 ۋوز ۋداۋىرىنىڭ ايناسى
 350 بەينەلەۋ ونەرىنىڭ بىيك شىڭى
 365 ەل اناسى
 393 اتى اڭىزعا اينالغان اعارتۇشى
 418 قان جۇتقان ، نۇر قۇشقان مەكەندە

قىران جانە ادام

اۋلىدىڭ الدىندا قارا شوقىنىڭ تۈبەسىندە تۇرىدىغان تۇس-
كەن ، دەنەسى مىجىراپ شۈككەن ، كوزىنىڭ نۇرى وشكەن ،
باسىنان بازىرى وتكەن اق تۈبىت شال اق تاياعىنا سۈيەنپ
اسپانغا مەلشە قاراپ تۇر . قاراۋىل شوقىدىن توغىرەك تۈگەل
كورىنەدى . تەك كۆكتە قالماقتا قىران عانا كورىنەدى .
كورىنەسەدە كۆكتە قانات قاققان قۇستان (تورعاي بولسا دا)
كوز جازبايدى . بىلىشقا باسقان كوزىدە قارغا قىران سياق-
تى بولپ كورىنە قالغاندا كەۋدەسىنىڭ سىرىلداپ تۇرغانىنا
قاراماي ، قولىنىدا جاس وكىپەنى بۇلعاپ ، ”كە“ ، ”كە“ دەپ
داۋىسى جەتكەنشە ايعايلادى دا بۇلىعپ جوتەلىپ كوزىنەن جاس
اعىپ ، شىقىلداپ بارىپ بىراز تىنىستايدى . تاغى قۇس كورسە
تاغى ”كە“ ، ”كە“ لاپ ، اقىرى كارى جۈرەكتىڭ سامارقاۋ
سوغۇننان قورقىپ ، امالسىزدان قويدى . امال قانشا ، بۇرىنقى
بۇيىن-بۇيىننان ۇستاعان قۇياڭ ەندى قارتايغاندا جۈرەككە شاۋىپ
مىسىن قۇرىتىپ تۇر-عوي ، ايتپەگەندە قارت وسى كەزدە قىران
قوناقتاعان قۇز باسىندا جۇرمەي مە ؟ ! سوندا قارتتىڭ جۈرەگىن
توپ قىپ تۇرغان نە نارسە ؟

قارت بۇركىتىپەن قىرىق بەس جىل جولداس بولىپتى . وسى قىرىق بەس جىلدىڭ قىرىق جىلىن بۇركىتتى سالۋەن ، سوڭعى بەس جىلدى بۇركىتتى ەرمەك ءۇشىن باءۋەن وتكىزىپتى . قىرىق بەس جىل قولنا قوندىرىپ ، قولتىعىنا قىسقان قىران ءىسى قارتتىڭ شالباز-شالباز تەرىسىنە ابدەن ءىڭىپ قالعان سياقتى .

ۇكىمەت ەل-قۇستى قورعاۋدى ، قولدا بۇركىت ۇستاماۋدى العا قويغاندا قارت مۇنى قارسىلىقسىز بەلسەنە قولداپ ، قولىندا-عى قۇسىن قوش ايتىپ قويا بەرگەننە ون كۈن شاماسى بولعان ەكەن . العاشقى كۈندەردە قۇس تا يەسىن قىماعان بولۋ كەرەك ، ءبىر-ەكى رەت اۋىل توبەسىنە پىشتاكتاپ ۇشىپ كەلگەندە قارت جەمگە شاقىرىپ ، جەمساۋىن شىعارا تويىعىزىپ قايتا قويا بەرىپ-تى . قارت سول قۇم شەگىرىن ساعىنغاندىقتان كەشەدەن بەرى توبەدەن تۇسىپى ، كوكتەن كوزىن الماي تۇر ەكەن . قۇس ەندى بۇعاۋدان بوساپ ، بوستاندىق الدىم دەپ توياتىن تۈزدەن تاۋىپ ، زاڭعارا تۇنەپ ، كوكتى كەزىپ كەتەمە ، الدە قاباعىما قاقباي ، بارىن اۋزىما توسەپ ، بالاپانىمنان باۋلىپ وسىرگەن يەم ەدى دەپ تاغى ءبىر اينالىپ ۇشىپ كەلمە ، ونى قارتتىڭ ءوزى دە بىلمەي-دى . ايتەۋىر قۇستى قۇلاي سۇيگەن دالباسا كوڭىل ونى كوككە تەلمىرتتى دە قويدى .

وتكەن ۇزاق تارىخ بارسىندا قازاق حالقىنىڭ ەل العاشقى تىرشىلىك تەرەڭىنىڭ ءبىرى اڭشىلىق بولغاندىعى جالپاق جۇرت-قا ايان . وسىنىڭ نىسبەندە ۇرپاقتان-ۇرپاققا مۇرا بولىپ جالعا-سىپ كەلە جاتقانى ساياتشىلىق كاسىبى . قازاق حالقى اراسىندا قىران جايلى اڭگىمە قوزعالسا ، ونى ۇيىپ تىڭدامايتىن ادامدار بولماسا كەرەك . ءوزىمدى الپ ايتسام قۇس جايلى حيكايانى

تىڭداۋغا قۇمارمىن . مەن بۇل اۋىلغا كەشە كەلدىم . قاراۋىل شوقىداى قارتپەن مۇنان وتىز جىل بۇرىن تۇڭغىش تىلشلىك ساپارىمدا كەزدەسىپ قۇس جايلى اڭگىمە وتكىزگەنىم *الى ەسىمدە . ونداعى اڭگىمەمىز شالا قالعان ەدى . سونىڭ كەمىن تولىقتىرۋ وپىندا بولپ تا كەلگەن ەدىم . بۇل جولعى تىلشلىك ساپارىم قارتپەن قۇس جايلى تولىق اڭگىمەلەسۋگە وراي تۇدىر . عاندىعىنا قۇاندىم . مەن قارتپەن قاراۋىل شوقىدا كەزدەسىپ امانداسىپ ەكىنشى رەت قايتا تانىستىم .

جازدىڭ بەتكە مامىقتاي تىگەن مايدا سامالى سان الۋان *شوپتىڭ جۇپار *يىسىن جىبەك ورامالمەن جەلىپ جەتكىزگەن . دەي جانىمىز راقاتتانىپ كەڭى بەردىك . تاۋدى اڭساپ كەلگەندە . گىمىزدەن مۇرىندى جارىپ بارا جاتقان كوك جۇسان يىسىمەن قۇشىرلانا دەمالىپ ، اينالاعا كوز تاستاپ *بىراز وتىرعان سولق قارتتى قىران جايلى حىكاي شەرتۋگە جەبەدىم . قۇس جايلى اڭگىمە قوزعاۋ قارتتىڭ جۇدەگەن كوڭلىن كوتەرگەندەي بول . دى . ول سالىبىراغان ۇرتىن جىپ ، قىرتىستانعان قاباعىن جازىپ ، اتا كاسىبى جايلى اڭگىمەنى اربدان قوزعادى . قارتتىڭ اڭگىمەسى بارغان سايىن سامعاپ ، قۇسبەگىلىك ونەرى كوز الدىمنان تىزبەكتەلىپ *وتىپ جاتتى .

(1)

ەكى قىران بۇلتىسىز كوك تورعىن اسپاندى توپشىسىمەن *تىلىپ ، كوسىلتە كەزىپ ، انالىق كۇي ، اتالىق قۇمارمەن ەمىن-ەركىن ويناپ *جۇر . كەيدە قاناتتارىن قۇلاشتاي سەرمەپ ، جوعارىلاي بەرەدى دە تورعايداي بۇلدىراپ بارىپ ، قاناتتارىن

قاقپاي سرعي ۇشادى . ودان قاناتتارىن قومداپ تومەن قاراي
امىپ ، ەبرىن-ەبرى قۇا وىناپ ، ۇمار-جۇمار بولىپ قۇلاپ
بارىپ ، جەلگە قارسى جالت بۇرىلىپ قايتا جوعارىلاپ ، قاناتتا-
رىن بىردە كەرىپ جىبەرىپ ، بىردە سەرىپ قاعىپ قاتارلاسا
ۇشىپ ، ەكىپىندەي سامعايدى .

قىراندار قۇمارى ۇشىن بىىك تە ، كەڭ اسپان تارلىق
ەتەتىندەي . سەبەبى ولار كوكتە شاعىلىسىپ ۇجۇر . ۇزاققا سو-
زىلاتىن سامعاۋ ساپارىنىسىز اتا قىراننىڭ ۇرىعى انا قىراننىڭ
بويىنا دارىمايتىنىدىن ولاردىڭ قاسىيەتتى تەگى بەلگىلەگەن .
مىنە سۇيق اسپاندا قوس قىران كەۋدەسىن جەلگە توسا شارىق-
تاپ ، تاغى دا بىىكتەپ كوك اسپاندا كوسىلە سامعايدى . اتا قىران
انا قىرانغا جاقىنداي كەتسە بولغانى جابىسا تۇسىدى دە ەركىن
جۇيتكىىپ امىپ وتە شىعادى ، قايتا قايرىلىپ كەپ شارپىسۇغا
بەيمەلدەلىپ ، تىرناققا تىرناق ىلىگەر جەرگە كەلگەندە انا قىران
نە تىك جوعارىلاپ كەتەدى ، نە سۇڭگىپ تومەن قۇدىيادى . ەبرىق
كوك سۇلۇى سوندا دا سايسى وىنىن توقتاتار تۇرى جوق .
وسىلايشا قوس قىران توپشىسىمەن تاۋ جىعاتىن ، قاناتىمەن
بۇلت سىراتىن ەكىپىنمەن كوپكە دەيىن اسپان الەمىندە سايد-
سىپ ، ەندى تومەندەي ۇشىپ ، ەبرىن-ەبرى قۇا وىناپ قارا-
ما-قارسى كەلىپ ەتوس ەتىستىرىپ قالادى دا قايتادان تىك
كوتەرىلىپ بارىپ قانات قاقپاي قالىقتايدى . قالىقتاعان ساين
قانات استى كۇنگە شاعىلىسىپ جارق ەتىپ كورىنىپ قالىپ
تۇردى . كوكتە جۇزگەن قوس قىراننىڭ قۇيىلىپ ەتۇسىپ سا-
يىسپاي ماۋقى باسىلاتىن ەمەس .

توق جالدى تورى توبەلىن قاڭغارىپ قويىپ باعانادان بەرى
كوكتەگى قوس قىراننىڭ قانات قاعىسىنان كوز جازباي قاراعان

سايىن كوڭىلىن قۇمارلىق بىلەپ ، جانارى كىرىپك اراسىندا
ۇشقىندا تۇرغان قۇرمانباي قۇسبەگى ”شەركىن ، ئاق ئاي
قىيىنىڭ ”وزى ەكەن-عوي“ دەپ قوللىنىدىغان جەز وراغان قام-
شىسىن بەلىنە قىستىرىپ ، باسىنىدىغان كۈلكى تىمىدىن الپ
تاستىڭ ۇستىنە قويىپ ، جان قالىتاسىنان سەركەنىڭ مۇيىزىنەن
جاساغان شاقشاسىن شىعاردى . وسى كەزدە ونىڭ جابىرقاۋ كو-
ڭىلى جادىراپ ، بەتىنەن ەبىر ادەمى كۈلكى تولقىن شىمىرلاپ
وتكەندەي بولدى .

قۇرمانباي ات جالىن تارتىپ مىنگەنەن باستاپ قۇس سالۋ-
مەن شۇعىلىدىغان اسا قۇس قۇمار كىسى . ونىڭ اۋزىدىن اتان
تۈيە بايلاپ التايداعى جىەن اعاسىنان ساتىپ العان اتاقتى ايقى
قىرانى بىلىتىر قىستا ۇزاققا تىلەنىپ ۇشىپ ، ەبىر ارلاندى
جايراتتى . ارلان اقىرى ونى مەرت قىلدى . ارماندا ايرىلغان
وسى قىراننىڭ كۈيىگى قۇرمانبايغا وڭاي تىمەدى . سودان بەرى
تالاي قۇس كەزدەسەدىغان تالعامىنا تولماياندىقتان تۇعىرى تۇل
ەدى . كەشە تۇندە سول قىرانى تۇسىنە كىرگەندىكتەن بۇگىن
قىرانىن كوتەرىپ جۇرگەن جەرلەردى كورىپ ، قىرانغا دەگەن
سامىنىشىن باسىپ قايتىپاق بولپ ، ەبىر مەرگەن جىگىتتى ەرتە
شىققان بولاتىن .

قۇرمانباي ناسىبايىن اتىپ قۇمارىن قاندىرغان سولڭ كوك-
تەگى قاپىسىز سامىپ جۇرگەن قوس قىرانغا قاراي وتىرىپ
اڭگىمە شەرتتى :

— اكەم مارقۇم ەرەسەن قۇسبەگى ادام ەدى . ونىڭ قاسىندا
ەبىزدىڭ بىلەرمىز دانەڭ ەمەس . ول كىسى قۇستى سوناۋ
كوكتە جۇرگەندە تانىتىن ەرى تىلىن دە بىلەتىن . بۇكىل
ەومىرىنىڭ كوبىن اسپانداغى قۇسقا قاراۋمەن وتكىزگەن بولار .

سول اكهمنەن ۋىرەنگەن تاجىرىبەم بويىنشا كۆكتە سامعاپ جۇر-
گەن انا ەكى قۇستى ”التايدىڭ اقيعى“ دەپ مەجەلەپ وتىرمىن .
قىراندار جەر-جەردەن تويات تىلەپ اۋىسىپ ۇشا بەردەدى . قىران-
داردىڭ تۇسىنە قاراي جەر اتتارى قوسىپ ايتىلادى . مىسالى ،
”التايدىڭ اقيعى“ ، ”ساۋىردىڭ سابالاق سارىسى“ ، ”نارىنىڭ
اق شەگىرى“ ، كۈنەستىڭ ”قاۋىسىرماسى“ ، بوعدانىڭ ”قاراكە-
رى“ ، ەرەن تاۋدىڭ ”كىر قۇيرىعى“ مەن ”قىزىل اياعى“ ،
باركولىڭ ”قىزىل شەگىرى“ دەگەن سياقتىلار . جالپى العاندا
بۇلار ۇلى تاۋ قۇسى بولىپ ، اتاقتى قۇستار ەسەپتەلەدى . بۇر-
كىت—قۇس تاڭىرى سانالادى . ول اسىل تەككە جاتادى .

جالدانىپ تۇراتىن دوڭىس مۇرنى كەسەك بىتىمىنە جارا-
سىمدى ۋىلەسىم تاۋىپ ، ۇلكەن كۆكشىل كوزىنەن قۋانىش
ۇشقىنىداپ تۇرعان قۇرمانباي قۇس جايلى اڭگىمە شەرتكەن سا-
يىن كۆڭىلىنىڭ كوزى اشىلعانداي بولىپ ، اڭگىمەسىن ونان
ارى جالعايدى :

— اكه مارقۇمنىڭ ايتاتىن اڭگىمەلەرىنىڭ دەنى قۇس تۋ-
رالى بولۇشى ەدى ، سول كىسىنىڭ ايتقاندارىنان ەسىمدە قالعان
اڭگىمەلەردىڭ ەبىرى مىناداي : ەبىزدىڭ ەلدە ازانباي اتتى ەبىر
اتاقتى قۇسبەگى بولسىتى . ول ادام ۇوزى ۇيادان العان ەبىر
بالاپاندى جىيرما تۈلەتسىتى . قۇسى وتە قىران بولىپ ، تۈلكى-
نىڭ باعاسى ۇشىپ تۇرعان كەزدە داۋلەت ورالىپ قوراسىنا قوي
سالىپ ، 80 اق تۈيە ەبىتسىتى . 21-جىلعا كەلگەندە الگى قۇسى
قانداي باپتاسادامى تۈلكى الماپتى . سول جىلى كۈزدە سالىۋرىند-
داپ قۇمعا بارعان ەكەن ، سوندا قىراننى الدىنداى تۈلكىگە قاراي
ۇشپاي ، توراننىڭ باسىنداى بۇركىتىڭ ۇياسىنا ۇشىپ با-
رىپ شاقىرىپ جاتىپ الاتىن بولسىتى . ول قۇسنىڭ ۇرپاق

قالدىرۇ بوستاندىن ساعىنىپ ساڭقىلداپ جاتىپ العاندىن بىلگەن سولڭ ۋىيىنە قايتىپ كەلىپ ،بىر مالىن سويىپ قۇسنى ،بىر نەشە كۈن جەمدەپ كۈتىپ ، جەل وڭىنان شىققان ،بىر ساتتى كۈنى كوككە بوي سوزغان بىيىك تاۋدىڭ شوقىسىنا شىپ . ، اۋەلى قۇستىڭ توماعاسىن الپ ،بىراز تۇرىپتى ، سونان قۇسى ۇشۇعا تىلەنگەندە اياق باۋىن الپ ، باسىنان ەكى توپىش . سىنان سىپاپ ، قوش ايتىپ قولىنان ۇشرادى . قۇسى سول ۇشقاننان ۇشا-ۇشا بىيىككە كوتەرىلەدى دە ۇپىعان دەنەسىن جا-زىپ ، ۇلى تاۋعا قاراي جەل قىزىعار ەكىپىنىمەن سامعايدى . ازىبايدىڭ سونداي قىراندى قويا بەرگەندىگىن ەستىگەندە قاتتى وكىنەدى ، ال ازىباي وكىنەيدى . ونىڭ ۇز كىندىگىنەن ۇر-پاق جوق ادام ەكەن ، قۇسنى قويا بەرگەننەن كەيىن ايلە جىلعا جەتپەي بالا كوتەرىپ باسى باقىرداي ۇل كورەدى ، جۇرت مۇنى قىراننىڭ ساۋابى ۇتىدى دەپ تىرىمدايدى . بۇعاۋدا وتىرعان قىران-نىڭ تابىيعى قۇمارىن بىلۇ ، سول قۇمارىنان شىعۇنا مۇمكىندىك تۇدىرۇ باپكەرلىك پارىزدان تۆتىن ۇس .

باغانادان بەرى قۇرمانبايدىڭ اڭگىمەسىن ۇنىسىز تىڭداپ قۇستىڭ كوكتە شامىلىسۇن تۇڭغىش كورىپ ،بۇل جايلى اڭگى-مەنى تۇڭغىش ەستىپ عاجايىپ سەزىنىپ وتىرعان مەرگەن جە-گىت ”قۇستىڭ ەركەك ،ۇرعاشىسىن قالاي ايرۇعا بولادى ؟“ دەپ سۇراپ قالدى قۇرمانبايدان .

— ەركەك قۇستىڭ ۇستىڭگى ەزۇنىدە بولار-بولماس تومپاق بولادى ، بۇل ازۋى دەلىنەدى . ال ۇرعاشى قۇستا مۇنداي تومپاق بولمايدى ،ارى ۇرعاشى قۇس ەركەك قۇستان ۇلكەنرەك بولا-دى . كۇللى قۇسبەگىلەر مەن ساياتشىلاردىڭ اتاسى اتانغان جالا-يىر شورا دەگەن ادام بولغان ەكەن ، ول قۇس اتاۋلىنىڭ ”تىلىن

“بىلىپتى”، اسپاندا ۇشىپ جۇرگەن قۇستىڭ جاسىن ، ەركەك-
ۇرعاشىسىن ، قىران نە قىران مەستىگىن ، قىران بولسا قانداي
قىران ەكەنىن ايسرا بىلگەن دەگەن اڭىز بار ،—دەپ قۇرمانباي
كوكتەگى قۇسقا كۇن سالا كوز تاستادى .

مەرگەن جىگىت مىلتىعىن موينىنا اسنىپ :

—الڭ كورنەرمە ەكەن ، اناۋ ۇلكەن كۇنگەي جاققا بارىپ
كەلەيىن ،—دەپ شىراق قىمىلداپ اتىنا قوندى . قۇرمانباي اتىن
وتقا قويىپ ، كوكتەگى قوس قىراننىڭ تاعى قالاي ۇشىپ ، قايدا
قونارىن بايقاماق بولىپ ايالداپ قالدى .

كوكتەگى قوس قىراننىڭ قانات قاعىسى ، قۇلاش سەرمەۋى
الى دە بىردەي ەكەن ، كۇن كوزى دە ولارعا كۇلە قاراپ
كۇلىمسىرەپ تۇرعانداي سەزىلەدى . الدەن سولڭ كۇن ەڭكەيىڭ-
كىرەپ كۈلەڭكە ۇزارا باستادى . ءتورت قاناتتان ساۋلاپ سۇسىل-
داعان ۇندەرى قوسىلىپ سالعان اندەي ۇيلەسكەن قوس قىران
موينىنا اق مامىق بۇلت ورانىپ ، قاپتالدارىن بۇيرالانغان ئۆ
ورمان جاپقان بىيىك زاڭعاردىڭ باۋىرىنا كەلىپ قوندى .

—ئا ، ءسات ! بۇل تاۋ قىران ۇيا سالعان قۇتتى تاۋ بولسا
كەرەك ، اللاتلەگىمدى قابىل ەت ،—دەپ تاۋعا قاراي-قاراي
جاراتۋشعا سىنا اتىنا قونا بەرگەندە ساۋ جەلىپ جاس مەرگەندە
كەلىپ ۇلگىردى .

—ءبىر ارقار اتتىم ، باۋىزداپ قانا قويدىم ، سەمىز ەكەن .
ەكى اتقا جۇك بولاتىن سەكىلدى .

—باسە ، الگىرەكتە شىققان مىلتىقتىڭ داۋىسىنان وقتىڭ
دالاعا كەتپەگەندىگىنە ۇمىتتەنگەن ەدىم ،—دەدى دە قۇرمانباي
اتىنىڭ باسىن تەز بۇرىپ تەبىنىپ قالدى . ەكەۋى دە ەمشەك
تاعالى جەل تاباندارىنىڭ تىزگىنىن جىبەرىپ تارتىپ لەزدە جە-